

پودر گل میخک، جایگزین طبیعی تری کابین سولفونات*

در مراکز تکثیر و پرورش ماهی، جهت آسان تر کردن امر استحصال تخم و اسپرم، ماهیان مولد را بیهوش می کنند. تا چندی پیش برای بیهوش کردن ماهیان منحصراً از ماده شیمیایی گرانقیمت وارداتی موسوم به «ام اس ۲۲۲» (تری کابین سولفونات) استفاده می شد. اما حالا به ابتکار آقای مهندس یدالله مهرابی در مرکز تکثیر و پرورش ماهی شهید مطهری یاسوج، از پودر گل میخک به این منظور استفاده می شود. بالا بودن هزینه، وابستگی به واردات و مشکلات مربوط به دستیابی بموقع به ام اس ۲۲۲ در فصل تکثیر ماهی، از جمله مسائلی بود که با این نوآوری برطرف شده است. صرفه جویی حاصله از جایگزینی پودر گل میخک در کلیه مراکز تکثیر ماهی سردابی کشور بالغ بر ۶۸۶ میلیون ریال برآورد شده است. علاوه بر این، پودر گل میخک هیچگونه اثر سوء روی ماهیان یا انسان ندارد. به نقل از مبتکر این روش، بهره گیری از گل درخت میخک در تکثیر آبزیان الهام گرفته از دانش بومی زنان روستایی کهکیلویه و بویر احمد است که برای تسکین دندان درد از این گیاه استفاده می کنند. ماده مؤثره گل میخک اوژنول است. اوژنول ماده ای ضد عفونی کننده و غیر سمی است که در دندانپزشکی نیز کاربرد دارد.

* این مقاله نخستین بار در گاهنامه دانش بومی و توسعه (سال ۱، شماره ۳ و ۴، تابستان ۱۳۸۰) به چاپ رسید.